

Атриум Національного музею

Тараса Шевченка

Виставка картин

Ван Чена, Ольги Зайцевої

«У нашім раї на землі...»

Виставка пейзажного живопису, жанрових картин і натюрмортів «У нашім раї на землі...» у виставкових залах НМТШ за першим рядком поезії Тараса Шевченка 1850 року. На виставці експонувалися картини подружжя китайського художника **Ван Чена** (Цюань, 1981 р. н., Ханчжоу) та української художниці **Ольги Зайцевої** (1983 р. н.). Професійну освіту художник і художниця здобули в Київській академії образотворчого мистецтва та архітектури: Ван Чен (2002–2007 рр.) за спеціальністю художник, живописець-монументаліст; Ольга Зайцева (2002–2008рр.) – художник-живописець, викладач, закінчила факультет станкового живопису. Перед тим Зайцева навчалась у Державній художній школі ім. Т.Г. Шевченка на живописному відділі (1997–2001рр.).

Ван Чен так висловлює свої життєві і мистецькі переконання: «*Вважаю, що будь-який стиль живопису хороший, якщо довести його до досконалості*». Відчуваючи потребу самовдосконалення, митець багато подорожує, вивчаючи художні техніки великих майстрів. Художник розповідає про те, над чим працює, про свої найближчі плани: «*Зараз понад усе прагну передати сучасне життя через імпресіоністичне відчуття кольору*». І це йому вдається!

Зображуючи людину серед винаходів електротехнічного прогресу («Метро»), художник усе ж уміє зберегти тонку спостережливість і любов до природи, до живого довкілля, де кожна пружечка квітки важлива, бо надихає красою і живлющим, цілющим подихом землі. Зворушливі фіолетові іриси в саду тріпочуть своїми тонкими пелюстками серед соковитої зелені дерев і трав («Сад»). Не вивисуватися над природою потрібно сучасній людині, а розчинити в ній свою особистість, щоб почерпнути і збагнути її мудрість, спокій і принести ці дари іншим людям. Після Павла Тичини лише поодинокі українські ліричні-шістдесятники зуміли відчути і передати цей стан.

Українська поетеса **Ірина Жиленко** так описала це відчуття:

Я вже збагнула: він мене кохав,
цей сад. І я попалась, бо єдина!
І б'юсь, як муха, сонячна й лиха,
Спеленута пахучим білим димом.
Шепоче гілля: «З нами довікуй!»
І зацвіла я пошепки. І впала.
Як з берега в малинову ріку,
у мене білі яблуні вступають.
Волочать довгі віти по мені
і заплітають, і бурхливо пестять
моє лице в гарячій полині,
і тіло, упокорене й безчесне.
А яблунька з рожевими димами
між білих рук шепоче: «Не журись.
Нас тут багато – молодих сестриць,
вставай і зацвітай собі між нами...»
Хай буде світлом голова моя!
І тихне сад. І бджоли. Зацвітаю...
А там, в п'яті ворухаться трамваї,
виходить жінка з саду – вже не я.

Ван Чен. Сад

Але у китайського художника не спостерігаємо такого пристрасного спротиву власного *ego* розчиненню у природі, як в українській поетеси. Він на генетичному рівні залишається вірним принципам філософії даосизму: досконала людина повинна вміти породити в собі порожнечу Дао, щоб стати пустотилою, як бамбук, тобто ні соціально, ні політично не заангажованою. І тоді вона здатна пропустити всесвіт крізь своє єство. На картині «Туман» над річкою густо клубочиться вранішній білий туман і сходить багряно-золоте сонце (сьогодні китайці схильні тлумачити схід сонця над рікою як символ духовного та економічного зростання Китаю).

Ван Чен. Туман. Схід сонця

Подекуди видно зелені острівці протилежного берега. А на цьому березі в річкову воду вдаються зеленкувато-сірі плавні, і кожен листочок очерету ретельно вимальовується на тлі туману та води. Художник передає свої враження від довкілля (адже імпресіонізм – це крайній вияв реалізму в аспекті суб'єктивного сприйняття, як вважає Г.О. Усатенко), але так, що вони сприймаються як наші особисті. Цей ефект значно підсилений діагональною композицією картин: це я стою на березі погожого синього моря і зустрічаю білі катери, що пливають носами до мене («На березі моря»); це я милуюся похилим гіллям розлогої верби і рожевими відсвітами сходу сонця з берега озера («Верби»); це я вперше бачу, як скресає крига над узбережжям («Тане лід»).

Ван Чен. Верби

Ван Чен малює живу красу природи: в настанні сутінок ростуть темно-червоні та білі квіти, стоять вазони на березі, а не зрізані квіти – у вазах («Біля озера»); за мольбертом малює живі квіти і дерева молода жінка (мабуть, дружина) – «Портрет художниці».

Художник дуже любить свою донечку Марію і часто малює її портрети, зображуючи її на жанрових композиціях: «Скрипалька», «Ранок» – за столом, накритим білою скатертю, сидить дівчинка перед вазою фруктів, а сонце щедро світить у вікно, кладе відсвіти на підлогу і підкреслює блискіт чистої оселі.

Ван Чен. Скрипалька, 2018 р.

Доля щедро обдарувала родину Ченів мистецькими талантами: Ван Чен та Ольга Зайцева – професійні художники, донька Марія – скрипалька.

Ван Чен. Осінь

Ван Чен уміє працювати, уміє і відпочивати, і показувати людям на своїх картинах справжні радощі життя. На першому плані картини «Метро» дівчина, їдучи увечері, мабуть, з роботи, у київському метрополітені читає книгу, її обличчя одухотворене і щасливе попри втому. На пер-

шому плані картини «Осінь» собачка понад битим шляхом між зеленим лісом і полем п'є з калюжки воду, а в калюжі – відсвіти сонця і відображення хмар. На картинах «Танець-1» і «Танець-2» у просторних студіях танцюють діти – китайські та українські, швидкість руху передана змазаними смугами простору позаду тіл, мерехтять рожеві та білі сукні.

Ван Чен. Метро

А чи часто вам вдається побачити на картинах сучасних художників, як прекрасно квітнуть ніжні рожеві тюльпани серед жовто-білих та інших квітів і трав живої землі?!

Ван Чен. Квіти

Дружина Ван Чена Ольга Зайцева на своїх картинах показує глядачам різноманітну красу навколишнього світу і говорить з ними про наболіле. Колорит її живопису більш приглушений, тьмянний: «Баба Марійка», «Портрет чоловіка», «Старе подвір'я». Художниця любить малювати небесну синь о тій порі, коли вже розвиднілося, ополудні, коли сонце кладе блакитні відсвіти на дахи будинків і подвір'я, або коли вечоріє. Часом портрети її роботи мають характер олійних етюдів, але трапляються такі мистецькі перлини, як «Портрет дівчини» (своєрідна повновида руда красуня).

На жанрових картинах Ольги Зайцевої чудові темно-зелені трави і природні постаті людей у повсякденній праці («Прибирання сіна»), цікаві традиційні інтер'єри сільських хат («Пічка»), сюжети зустрічі гнідого коня з примарним затуманено-білим («Нічне»). Споконвічним спокоєм і простою красою традицій українського села віє від картини «Натюрморт із глечиком»: довгий стіл під білою скатертиною, а на ньому – довгасті тьмяно-зелені трави, глечик і полив'яні глиняні келихи ...

Ольга Зайцева. Прибирання сіна

Ольга Зайцева. Натюрморт із глечиком

Картини подружжя художників відомі в Україні, Китаї, Чехії, Польщі, Франції та інших країнах світу. Ван Чен – член правління Міжнародної федерації культури і мистецтв, заслужений художник Китаю, директор Київського офісу Китайсько-українського центру обміну культури та мистецтв у Шанхаї. ■